

Este a nagy sátorban, a pislákoló petróleumlámpa mellett ülve megvacso-
ráztunk s utána jött a fő attrakció, a „tislizés”. Ilyenkor ki-ki kényelmesen
hátradőlve, vagy hanyatt fekke a szalmazsákokon és nem tartózkodva holmi

96 Beretz Jenő

A VÖRÖS SZIVÁRVÁNY

Részlet Úszó Fatörzs

visszaemlékezéseiből

latokat. Schweitzer Albert ezt úgy mondta, hogy az élet iránti tiszteletből
nem eszik húst.

– Na de ha már egyszer levágták őket...!

– Utólag sem hagyom helybe a ...

– Testvérgyilkosságot – csapott a szavamba Grizzly.

– Hát igen – feleltem –, tágabb értelemben az állatok az én testvéreim.

– Marhaság – dörögte valaki a sátor homályából. – Az állat azért van,

hogyan megegyük.

– Nem kétséges – melegedtem bele –, amíg nem jutottál el odáig, hogy
valami mást is megláss a magad körüli világban. Végeredményben a kanni-
báznak is igaza van: az ellenség arra való, hogy megegye, annak ereje, kiváló
tulajdonsága átkerül beléje. De ezen a ponton, azt hiszem, te már túl vagy –
fejleszttem be gúnyosan.

– Az emberi testnek szüksége van fehérjére, proteinre.

– Persze, hogy szüksége van – hagytam helybe –, a benned lévő „sza-
már-testvérnek”. Ha csak annyi volnál, amennyinek lenni látszol ott a padon,
akkor elhinném, hogy így van. De ez a protein beszerezhető más forrásból is,
nem csak az állatokból.

– Ott igazad van – segített Szellemszó –, hogy a legerősebb állatok, a
lő, marha, teve, elefánt növényvel táplálkoznak.

– De a proteinen és fehérjén túl vannak szellemi-metafizikai szempon-
tok is. Ha ezeket ismered, akkor a Létben egészen más összefüggéseket fogsz
felismerni, mint kalória, protein és egyéb tudós tudatlanságok.

– Már megint ez a felsőbbrendű fejlettség – biggyesztette az ajkát a
Varázsló –, te csak egyed a spenótot, amitől a normális ember hátfájást kap,
én meg eszem a rántott csirkét nokedlivel.

jó emésztést tanúsító
bőffentésektől, meglehe-
tősen előtérbe kerültem s
nekem kellett a legtöbbet
hallatnom hangomat.

– Te tulajdonkép-
pen miért nem eszel húst?
– kérdezte a Varázsló.

– Mert megvagyok
anélkül is. Az én zabálá-
somért ne vágják le az ál-

– A húsevés valójában szokássá, habittá vált az emberek között. Szokásainktól pedig a legnehezebb elszakadnunk s azok érdekében a legtudományosabb ostobaságokat találjuk ki.

– Aztán talán a spenót nem él-e? Azt miért szabad megenni? – vetette ellen Rengőföld – A te logikád szerint az embernek éhen kellene vesznie, nehogy megöljön valamit...

– Súlyos pontot érintettél – szóltam, de nem akartam ebbe a témába mélyebben belemerülni. – Ez a körülmény, hogy életet kell pusztítanom ahhoz, hogy életben maradjak, a teremtésnek egyik hibája és csapdája...

– No-no – csapott rám a Varázsló, aki buzgó katolikus volt.

– Legalábbis így mondják a gnosztikusok és a buddhisták. A Teremtő Istennek tévedése vagy csapdája abból a célból, hogy az ember lelkét fogva tarthassa az általa teremtett Anyagban. Azt a lelket, amely nem az ő teremtménye, hanem az Igaz Istené, a Fényistené. Ezt tartja fogva az evéssel és az élet egyéb örömeivel és főképp a Tudatlansággal. Ezért van az, hogy minden nagy vallás, a zsidót kivéve, az élet örömeinek elutasítását, a lemondást hirdeti. Így a keresztény szentek és India jogijai. Még a görög Prometheus is azt üzeni öccsének, hogy „ne fogadj el semmi ajándékot Zeusztól, mert Zeusz egy gonosz rabtartó”. Itt aztán már nagyon félelmetes titkokat feszegetünk.

– Nézd csak miket beszél – üvöltött föl a Varázsló –, hát akkor két Isten van?

– Van is, nincs is. Ez nagyon érzékeny téma – tértem ki.

– És mi bajod neked a zsidókkal, hogy őket kizárod a fene nagy titkodból – bajlódott újra a Varázsló.

– A zsidók a Teremtő Istent imádják, Jehovát, aki valóban teremtette az anyagi és pszichés kozmoszt. De ez az Isten – újra a gnosztikusok szerint – nem az igazi Isten, egy alisten, Platón Démiurgosza. S mint ilyen, meglehetősen tökéletlenül teremtette a világot. Tele van a Lét szenvedéssel, nyomorral. Az Igaz Fényisten ebbe a sötét Anyagba küldi le a Megváltót, kiszabadítani a foglyul ejtett Fényszikrákat, amit mi léleknek mondunk. A zsidók tagadják az ilyen Megváltó szükségességét, mert Jehova nekik adta a Föld, az Anyag bírást és végeredményben a világ fölötti uralmat...

– Eredj a pokolba – törtek ki többen –, mióta vagy te cionista?

Amitől félttem, bekövetkezett. Teljesen félreértettek s a dolog szenvedélyességbe és ócsárolásba fulladt. Hibát követtem el. Ami nekem probléma, az másnak bagatell lehet. Így adja ezt a költő Faust szájába: „Az a néhány, ki egy-s-mást megtudott / s csordult szívének titkait nem óvta, / s a csürhe közt hitét ki is nyilvánította: / keresztre, vagy máglyára juthatott.”¹

Másnap, miután kialudtuk bosszúságunkat, hogy egy kicsit megbékítsem őket, elmondtam történetemet a nyelvemem lévő szemölcsről. Haskór – aki orvos is volt civilben – gúnyosan nekem szegezte a kérdést cinikus nevetéssel.

98 – Hogy beszélhet egy intelligens ember ennyi badarságot össze? Úgy viselkedel, mint aki valamilyen irreális álomban nem tudja megkülönböztetni a tényeket vízióitól. Eredetinek akarsz látszani az ilyen álmvilágból vett mesékkel?

– Jól mondd – feleltem. Néha valóban úgy érzem, hogy csak álmodom, máskor meg a legkeményebb realitásban kell helytállnom. Amit tegnap tényvalóságnak tudtam, ma úgy érzem, csak álom volt az egész. Úgy vagyok, mint a kimondhatatlan nevű kínai bölcs, Zhuang Zhou, aki egyszer azt álmodta, hogy ő egy csapongó pillangó és semmit nem tudott arról, hogy ő Zhuang Zhou. Amikor aztán hirtelen fölébredt, eltűnődött azon, hogy most ő vajon Zhuang Zhou-e, aki azt álmodta, hogy lepke volt, vagy pedig ő a lepke, amely azt álmodja, hogy ő Zhuang Zhou...

– Jobb volna, ha kevesebbet olvasnál össze Cung-Cungokról...

– A vallásos emberek, bármilyen hiten legyenek is – tulajdonképpen ébren álmodnak. Nem csak a régi népek totemjei és talizmánjai, maguk a tételes vallások is álomba vannak szőve. A mitológiai álmok mindemellett a legnagyobb pszichés valóságok. Olvasd csak el a szentek életét. A sok csoda, a szárnyaló legendák, mind-mind nagy-nagy álom. Nem fizikai – mondom –, pszichés valóság. Ha a racionalista ott állhatott volna, amikor a mázsás súlyú Szt. Tamás a levegőbe emelkedett, minden valószínűség szerint – semmit sem látott volna. Mert ébren van.

– Ez a pszichés álmvilág olyan terület, ahonnan esetleg és járulékosan hatások áramlanak át az ébren lévők valóságos fizikai világába. Pl. a Lourdes-i gyógyulásokat a független – tehát a nem-álmodó emberek is megállapíthatják. Zola nagyon is érezte hiányát annak, hogy nem volt képes álmodni. Amikor leutazott Lourdes-ba, még azt sem tudta észrevenni, ami még az ő érzékei számára is jelenvaló volt. Mindnyájan, emberek, állatok, istenek, démonok egy óriási világálmodó mágiában élünk, úszunk úgy benne, mint a hal a vízben. Félelmetes, ki sem mondható misztikus tudás birtokában lehet az álmodó. Nem „bölcseknek és értelmesnek”, bizony kisdedeknek kell lennünk ebben az emberfölötti világban. A mai társadalom túl öreg, ezért oly ritkák a csodák a 20. században. A talaj nem alkalmas az álmodozásra. Vagy talán helyesebb azt mondani, hogy az álmodás annyira egyoldalúvá vált, hogy már nem tudunk eljutni Zhuang Zhou misztikus objektivitására, ahol önmagát mint álmodót meg tudja figyelni.

– Az álom itt bizonyos hitbeli állapotot jelent, egy másfajta tudatot. Egy olyan tudatállapotot, ahol az ember másképpen tud látni, sőt, többet képes meglátni. Egy furcsa gerjesztett állapot.

– De hiszen a bolondok is olyat látnak, ami nincs, ami nem valóság – mondta valaki kissé dühösen –, azok aztán igazán gerjesztett állapotban vannak.

– Persze, hogy nehéz meghúzni a vonalat a szent és a bolond között nekünk, akik nem vagyunk birtokában több látásának. Sőt, az életben olykor megdöbbséget látunk az elmebaj és a mély, transzcendens valóság között. Jung ír le egy rendkívül érdekes esetet orvosi gyakorlatából, amely eset tulajdonképpen el is indította őt a mélypszichológia káprázatos világába. Fiatal elmegyógyász korában egyszer a tébolydában egy beteget látott az ablak előtt, furcsán himbálva testét ide-oda. Amikor Jung megkérdezte, hogy mit csinál, a beteg azt válaszolta, hogy nézzen csak a Napra és onnan látni fogja kilógni a Napnak a phallusát. Jungnak ekkor még az volt a véleménye, mint minden más kollégájának: valóban bolond beszéd ez. De később, olvasmányai során egy kopt-keresztény festmény leírására bukkant, ahol is a kép a Szeplőtelen Fogantatást ábrázolja oly módon, hogy a Napból lenyúl a Szűzhöz a Nap phallusa. Ez vezette rá Jungot annak felismerésére, hogy az ember tudatalatti síkján olykor be tud dobni egy-egy képet, konceptet a tudatba, ahol az vagy mint egy bolondéria jelenik meg az emberek számára, vagy feltárja a tudatalatti mélységek félreértett szimbólumait, titkait. Fáradhatatlan tanulással, kutatással, odaadó lelkesedéssel az ember – miként Jung – el tud jutni annak a bizonyos gerjesztett állapotnak egy fokára. Az Isten fogalma sem más, mint a tudat mélységéből feltörő szükségesség. A tudatalatti pedig álomszerű állapot. A régiek úgy is mondták, hogy az ember álmodik az Istenről és Isten álma az ember. Mindez meglehetősen kívül áll az értelmén és az okozatiságon. Az ilyen misztikusnak mondható álom önként, magától jön, azt nem lehet szándékosan előidézni. Hogy hihessünk, előbb álmogni kell tudni. A kimondhatatlant csak megálmogni lehet. Ez az a bizonyos transzfiguráció, amiről Paracelsus annyit ír s oly kevesen értjük. Átcsuklás egy másfajta tudatállapotba, amely a visszamaradottak részére annyira nem valóság, hogy joggal nevezhetik álomnak. És vajon a halál maga nem egy ilyen álmofajta-e, ahol egy álomtudattal folytatjuk a megállíthatatlan életet? Shakespeare, Calderon, Goethe az életről nyíltan kijelentik, hogy álom. Így visznek át az álmok a legnagyobb álmódó, Platón ideáinak világába. És ezzel ott vagyunk a keleti bölcslethez, amely az életről azt tartja, hogy az csupán káprázat, Shiva kozmikus varázstanca, varázslat, mágia, az emberi elme képzelet-kivetítése, a Tudatlanságban gyökerező nagy Tévelygés.

– Én hiszek neked és hiszek az álmokban – állított meg a szóömlésben Rengőföld ásítva –, ezért azt javaslom, hogy menjünk aludni és álmodjunk valami szépet.

– Szép álmokat – köszönt el mindenki azon az estén s még a további estéken is.

Másnap csúnya, esős napra virradtunk. A többiek úgy döntöttek, hogy a leghelyesebb, ha én megyek le Verőcére bevásárolni a lista szerint, 100 mivel számomra ez az esős világ úgyszem jelent komor valóságot.

– Evezés közben aztán igazán kergetheted álmaidat – csipke-
lőddött a Varázsló –, csak arra vigyázz, hogy Vavrik² ne rázzon át valahol.

– Közben fejtsd meg álmodat – csúfokodott Rengőföld –, különös valami volt. Azt álmodtam, hogy a pápával ródliztam egy lejtőn.

– Ne bántsátok a szentembert – kelt védelmemre Szellemző és felajánlotta, hogy velem tart az úton. Érthetetlen módon mellém szokott állni a vitában, pedig néha-néha voltak nézeteltéréseink.

A Törzs egyik-másik tagjában, de elsősorban Szellemzőben kialakult az a vélemény, hogy én mágikus erőket használok föl, amit az is bizonyít, hogy kisiklottam a nyomozók keze alól. Tiltakozásom még csak növelte bennük ezt a meggyőződést. Így tettem szert a baráti körben egy kissé furcsa tekintélyre. Különben is a legelképesztőbb legendák keltek lábra körülöttem annak idején. A legbizarrabbról, amit Teréz terjesztett a hullaboncoló ávosokról, már beszámoltam.

Az elkövetkező néhány tisztező estén másoknak volt kiadva a szónoklás joga s ilyenkor utolérhetetlenül tündökölt a Varázsló végnélküli adomáival és az azokból leszűrt morális következtetésekkel.

Viszont Szellemző, amikor rá került a sor, belegabalyodott tulajdon gondolataiba. Rudolf Steiner antropozófikus tanait magyarázta, de nehezen tudta egybetartani az összefüggéseket, mert a téma számára csak olvasmány maradt, nem átélés. Aztán rákanyarodott az én témámra az álommal kapcsolatban és Schopenhauer ama meglátásánál kötött ki, amely szerint az Anyag nem más, mint a látható Akarat. Itt kitört a vita. Ezt senki nem tudta elfogadni és most én siettem Szellemző segítségére, nem sok sikerrel. Ilyen hallgatóságos összhang jellemezte kapcsolatunkat. Sok bolondériájával, ügyetlen próbálgatásaival, kétkelkező törekvéseivel valahogyan rokonléleknek éreztem őt.

Egy este, amikor már elvonultak a szünyogok – mindig az esti hajóval jöttek meg – és kibontakoztunk a magunk köré csavart pokrócokból, Szellemző kibökte azt, amiről nagyon szeretett volna hallani.

– A Főnök azt állítja – kezdte –, hogy te megtanultad Éliphas Lévitől, hogy miként tudod magad láthatatlanná tenni. Ezért nem tudnak téged elkapni az ávosok. Valld be, hogy rájöttél valamilyen praktikára.

– Az biztos, hogy nem mindennapi dolog az, ami körülöttem történik – gondolkodott el a Varázsló. – Látod, ezt inkább elhiszem, mint a múltkori álomkóros bölcselmedet, mert kézzelfoghatóan látom az eredményt.

– Akármit is mondok ezzel az üggyel kapcsolatban, mindig az az érzések fog maradni, hogy valami lényegeset elhallgatok. Ha szenzációra állítjátok be magatokat, akkor hamarabb elhiszitek, hogy két fekete babszemem tettem egy döglött macska szemébe és elástam pont éjfélkor a ház küszöbe alá s az ajtót behintettem koporsókról összeszedett porral, mint azt, hogy semmiféle mágiát nem alkalmaztam. Minél nagyobb képesség, pláne hazugság valami, annál több hitelt talál az emberek körében. A politikai propagandának ez a lélektani alapja. 101

– Szentember – állított le Szellemszó –, ne főlényeskedj! Én tudom, hogy te csináltál már egy pár titkos praktikát.

– No igen, volt ilyen – igyekeztem elterelni a témát, mert valahogy szégyelltem is magam ezek a dolgok miatt –, egyet el is mondok nektek itten. Okulhattok belőle. Az alsó szigeten történt a tavalyi táborozáskor.

– Úgy mondd aztán, ahogy történt – kiáltotta valaki.

– Tavaly, tudjátok, velünk töltött a táborban két napot Énekes Sas csinos unokahúga. Aki csak tehette, udvarolt neki. A körülmények miatt egyikünknek sem lehetett sok sikere, így hát az udvarlás merő mulatsággá vált, olykor némi csipkelődéssel a kanok elsőbbségi harcában. Ebben az esztelen atmoszférában belém bújt az ördög. És ezt nem csak jelképesen értem. Elhatároztam, hogy a fekete mágia kényszerítő erejét vetem be. Tudtam, hogy csak bizonyos holdálláskor, tiszta méhviasz felhasználásával és egyéb rítus-feltételekkel lehet csak az ilyet keresztülvinni. Itt egyetlen feltétel sem volt meg, kivéve elszánt akaratomat. A beavatási tanítások szerint a külső kellékek az igazi lényeg tekintetében nem feltétlenül szükségesek, csupán az akarat és az imaginációs erők fölfokozására, gerjesztésére valók. Megkérdeztem a Főnököt ártatlan arccal: Muszáj feltétlenül méhviaszt használni, nem lehet azt a praktikában helyettesíteni tiszta agyaggal?

– Persze, hogy lehet – felelte a gyanútlan Főnök –, a lényeg az, hogy az alkalmazott anyag homogén legyen. Így tészta is lehet.

– Tudtam, hogy lejjebb a Duna-parton van egy arasznyi széles kék agyagréteg. Innen kibányásztam egy marékra valót. Majd vacsora közben titokban kerítettem egy hajszálat a hölgy válláról. Belegyúrtam a bábuba s miközben próbáltam visszaemlékezni a varázsszavakra, elneveztem a hölgy nevével. Elhelyeztem a sátram főhelyén és ráparancsoltam, hogy pont éjfélkor ébredjen föl, jöjjön le a bokor alá a vízpartra csodálni a Dunát, a Holdat és a varázslatos égi tájat. Én, persze már ott fogok ülni ugyancsak megigézve az éj varázsától.

– Szép élet, gyöngyélet, száz disznóval nem cserélek – tört ki a Varázslóból gúnyosan, idézve a költőt.

– Na csak mondd tovább – mondta valamelyikünk dühösen – kíváncsi vagyok, mit álmodozol itt összevissza.

– És lejött hozzád a nő éjfélkor? – kérdezte Rengőföld.

– Le az – feleltem különös hangsúllyal –, kényszerítették az ok-
102 kult erőik. Én már jóval korábban ott ültem a bokor alatt a parton.

A Duna lágyan csobogott mély, fekete ömlésben a parti fövényen, a Hold ezüstös-fekete csíkot húzott végig a víz színén. Persze a szünyogok is előjöttek. De hát valamit valamiért. Éjfél lehetett, amikor messze föntről neszt hallottam. Kinyílt a gyönyörűséges nő sátra és lassú, imbolygó léptekkel elindult rézsút a parton lefelé, pontosan az engem rejtő bokor felé. Torokban dobogott a szívem. Íme a mágia diádala! Minden lehetséges, csak tudni és akarni kell, merni és hallgatni. A nyelvemen forgattam már az első szép és meglepett szavakat, amikkel majd ki tudom egészíteni a hölgy szívében az éj varázsát.

– Ám, amikor a bokor túlsó oldalához ért – folytattam a feszülten érdeklődőknek – ez a földiekkel játszó égi tünemény váratlanul nagyon is emberi magatartást tanúsított, mert elkezdett nyögni, öklendezni, meg ami ezzel jár. Így ébresztett rá a színes álmok világából a komor, gyarló földi valóságokra. Úgy látszik valami szokatlan ételt ehetett a drága s ez kívánczolt vissza belőle, rá a bokorra. Lehet, hogy én is kaptam belőle. – Aztán szépen visszatámolygott a sátrába, én meg bevettem magam az éj közepén a Duna mindent feloldó, nyugtató vizébe.

Nagyot nevettek a fiúk rajtam, a pórul járt kékszakkallon s bizony kárörömöt is éreztem kicsendülni nevetésükből. Aztán jöttek a vaskos megjegyzések. Volt miről tislizni.

– Azt hiszem – folytattam, amikor már szóhoz engedtek jutni –, hogy a hibát én követtem el azzal, hogy finom méhviasz helyett durva, tisztátalan agyagot használtam. A mágiával való babrálás sokszor igen fonák fordulatot tud venni.

A tanulságot így szűrtem le: így magyarázta meg nekem a Sors, hogy a földi életben nem csak hiábavaló minden, üres, céltalan álmok, hanem a legszebb vágyak alanyai és tárgyai épp oly üresek, kiábrándító undokságok, amikkel a Kísértő távol tud tartani minket a teljes Igazság és Valóság megismerésétől. Nyilván sötét tudatlanságban tévelyegtem, amikor fellobbant bennem a vágy a hölgy után s ez az antiklimaxos élményem észre kellett volna térítsen. Azon az éjszakán megértettem a nagy Visszautasítás titkát, de reggelre ez a megvilágosodottságom úgy eltűnt, mint Villon tavalyi hava.

– Most már tudom, miért találtad meg másnap olyan könnyen a delnőnek a nyakláncát – emlékezett a Varázsló. Az egész tábor hiába kereste mindenfelé a szigeten a nyakláncot s te azzal szélhámoskodtál, hogy – utolsó kísérletként – a mágia eszközhöz nyúlsz. Pedig fenét, tudhattad, hogy a

szerencsétlen nyakáról valamiképpen lecsúszhatott, amikor a bokornál rozszul lett. Hát ilyen szentember vagy, te disznó.

– Az én esetem sem sokkal csúnyább, mint Buckingham hercegé Marie Antoinette-tel abban a bizonyos nyaklánc-botrányban – vettem ellen. – Így hát a történelem most már két nyaklánc-ügyet ismer. 103

– Hármat – javított ki lakonikusan a Varázsló, aki azzal büszkélkedett, hogy a történelemnek anekdotikus részében igen járatos.

– Különbözik pedig ajánlom, hogy figyelmesebben olvasd a történelmet, mert Marie Antoinette nyaklánc-ügye Rohan bíborossal van kapcsolatban és nem sok szerelmi háttere van, sokkal inkább piszkos üzleti nyereszkesedés. Buckingham herceget egy egészen más időben és háttérben Dumas buja fantáziája hamisította a történelembe kalandos szerelmi történet keretében. Kevés bizonyítható történelmi tény van mögötte. Ha sokat álmodozol, összekevered a dolgokat – oktatott ki jóságosan és hozzátette –, de itt, az első nyaklánc ügy nem kisebb emberrel történt, mint Mohamed prófétával.

– A Varázsló mesél. Silencium! – kiáltott föl valaki.

– Mohamed kedvenc felesége a 16 éves Aisa volt. Az öregedő próféta mindenüvé magával vitte ezt a nem tudom hanyadik feleséget, még a harcokba is – s hozzátette jelentős fejbiccentéssel: na-ná! – Egyszer aztán, amikor a sivatagban éjszakáztak, a szép Aisán erőtt vett a természetes szükséglet és illően elvonult a tábortól messzebb a sivatagba. Aztán a hajnali ima alatt rémülten vette észre, hogy Mohamedtől kapott drága nyakláncát elvesztette, nyilván éji félrevonulása közben. Mialatt a karaván útra készülődött, Aisa hirtelen visszasietett a sivatagba, hogy megkeresse a becsült kincset. Ezért az indulás zűrzavarában senki sem figyelt föl arra, hogy az ifjú hölgy nincs köztük. A karavánok még hajnal előtt szoktak útra kelni, hogy elkerüljék a nappali hőséget. És így maradt a szép Aisa egyes-egyedül, magára hagyva a sivatag közepén. Tájékozódni nem tudott, talán meg is rémült a sivatag éji démonaitól, sírva ült le a sivatagba, mind remélve, hogy Mohamed észreveszi távollétét és embereket küld keresésére. Aztán elaludt a homokban. Legalábbis így mesélte el később történetét. Amikor hangokra fölébredt, világos volt már. És előtte áll egy daliás harcos, Ibn Moatal. A fiatal hős felismerte a próféta feleségét, kötelességszerűen felajánlotta szolgálatát, no meg a tevéjét s egyetlen további szóváltás nélkül vonultak a próféta karavánja után, amit aztán néhány nap múlva utol is értek.

– Ám Mohamed emberismerő is volt. Nem adott hitelt Aisa nyaklánc-történetének mindaddig, amíg hosszú idő múltán, a prófétát hirtelen megszállta a Szellem és földre sújtotta az egész testében remegő öreget, akin még az izzadtság is kiütött rémületében. Így adta neki tudtára Allah a szegény, meggyanúsított Aisa ártatlanságát, amiben aztán többet senkinek sem

volt szabad kételkedni. Mert az iszlámban a nőnek fontos szerepe van. Rajtuk keresztül kapja meg az uralkodó a tehetős családok és törzsek támogatását. Ott a hárem nem más, mint nálunk a parlament: politikai erők fő találkozó-
104 helye. Mohamed nem nélkülözhetette Aisa befolyásos törzsének támogatását és ezt Allah még jobban tudta, ezért nyilvánította ki az igazságot a próféta látomásában.

– Mohamed volt az első szarvas-próféta – jelentette ki valaki.

– Már Mózesnek is nőtt szarva – szellemeskedett Grizzly.

– Neked pedig azért nincs szarvad, hogy ne döfhes vele – dörgött bele a Varázsló bosszúsan, mert ő amolyan papos-tudós ember is volt és sógora a ceglédi plébánosnak.

– Köztudomású, hogy az arabok elnyomják a nőket, véka alatt, rab-szolgaságban tartják a szerencsétleneket – jegyeztük meg.

– Hát nem egészen van ez így – javított ki minket az elemében lévő Varázsló. – Ők a nőt mindenek fölött szentnek tekintik, egy élő ereklyének, amelyben az isteni titok ölt testet. Ahogy nem szabad náluk Allahot képekben, szobrokban ábrázolni, lévén Allah a kimondhatatlan magasság, kisebb mértékben alkalmazva ezt az elvet, a Nőt is távol akarják tartani a vulgáris, kéjvágyó emberi tekintetektől. Gyakorlatban pedig megőrzik a család, a törzs faji tisztaságát és egyúttal ki tudják zárni a női intrikákat a politikából. – Persze ez csak elmélet. A gyakorlatban ott is minden másképp volt, akárcsak a mi kereszténységünkben.

Időközben Haskór az asztalra helyezett egy üveg bort. A Varázslónak kötelessége és előjoga volt megállapítani, hogy az ital kiadható-e a köznépeknek. Gyakorlott mozdulattal egy jókora poharat teletöltött. Felét nyelés nélkül legurította, csettintett hozzá a nyelvével és felhajtotta a maradványt. Csakhamar megnövekedett beszélő kedve s mindjárt rákanyarodott a következő történetre.

– A Buckingham herceg története a nyaklánccal, amolyan dumas-i pletyka, nem méltó egy történészhez. És ha már ilyen erotikus és buja történetekhez van kedvetek, amik mindamellett a legvadabb fantázián is túltesznek, ott van például XIV. Lajos szeretője, Montespan asszony, aki vagy hét gyereket szült a Napkirálynak. A király úgy képzelte, hogy ő a görög napisten, Apolló, de ami körülötte ment, az bizony dionysosi orgia volt. Montespan márki felesége nem elégedett meg a kismemesi étellel, tündökölni akart szépségével. Fölvette az Athéné nevet s megkereste az utat a királyi udvarba. Ekkor Párizsban egy mágusnő és szexuális szakértő tartott egy fekete mágia templomot, ahol az ún. fekete misét mutatták be megfelelő időben és díjazás ellenében. Athéné elmagyarázta ennek a boszorkánynak ambícióját s ez csakhamar és hathatósan sietett segítségére. A kápolna oltárán Athéné anyaszült meztelenségében feküdt keresztül föltárva teste szépségét. A teste fölött vé-

gezte el egy pap a szertartást galambokkal, Aphrodité madaraival. És mit tesz Isten, vagy a mágia. A király elbocsátotta régi szeretőjét és Athénéét vette maga mellé. Athéné rangban és vagyonban igen gyorsan meggazdagodott, a király nem győzte kitüntetni és háláját kimutatni a kapott gyönyörökért. Persze jó Lajosunk, ha csak szerét ejtette, lefektetett minden 105 közelébe került nőt, Athéné mégis a rivális nélküli kegyelt maradt. De mindent meg lehet unni és a király tíz év múlva csökkent érdeklődésről tett tanúságot. Athéné megijedt. Újra fölkereste a párizsi boszorkányt. Ezúttal valami erőteljesebb beavatkozásra volt szükség. Most egy másik pap végezte el a szertartást az oltáron kiterült Athéné teste fölött. És megint, nem-sokára a Napkirály újra behullt Athéné karjaiba. Újra szült neki egy gyereket. Egy ideig jól ment minden a királlyal, de végre is Athéné már 37 éves lévén, nem tudott versenyezni a király fiatalabb szeretőivel. Mi sem természetesebb, hogy Athéné újra elment a varázslónőhöz és egy egész vagyont hagyott nála a következő szerelmi praktikán. Athéné megint keresztben feküdt az oltáron úgy, hogy elől a két lába térdben lelógott. Két keze az oltáron kiterítve és egy-egy fekete égő gyertyát tartott. Guibourg atya hatvan éves fejjel vitte a szertartást. Egy furcsa palástban, mely fenyőtoboz díszekkel volt kifestve, amiknek a vége azonban férfitagot ábrázolt. A mise ostyáját a derék pap behelyezte Athéné szeméremtestébe, amikor e szavakat mondta: hoc est corpus meum és itt a kéjdémont, Asmodeust idézte. Ekkor behoztak egy kisedet. Valószínűleg egy koldustól vásárolták meg. A pap Athéné teste fölé lógatta a gyereket bokájánál fogva, egyetlen vágással elvágta a nyakát úgy, hogy vére belecsordult Athéné hasán elhelyezett kehelybe. Ősi hagyomány az, hogy embert kell áldozni, ha kegyet kérünk az istenektől. Ezután a pap odaadta segítőjének a vérrel telt kelyhet, kiemelte az ostyát Athéné szeméremtestéből s fölhajtva reverendáját, behatolt a maga szerszámaival, közben imákat mondott. Így végezvén, a kehelyből vért szórt ujjjaival Athéné és saját szeméremtestére. A kelyhet Athéné magával vitte, a vért és az ostyát belekeverte a király ételébe. Ezzel a szörnyű szertartással Athéné biztosította magának a hivatalos szeretői állást mindvégig cs csak jóval később hagyta el Versailles-t és vonult vidéki birtokára. 66 éves korában halt meg 1707-ben. Ezek után – tette hozzá a Varázsló az italtól el-elakadó hangon – a te mágiád viasszal vagy agyaggal csupán egy lepke-sóhaj...

Elismertem elmaradottságomat, de a Varázsló története mély benyomást tett ránk. Újra alkalom nyílt részletek megvitatására s volt, aki az egészet egy beteg agy lázálmanak vélte. Sőt, egyikünk szerint a Varázsló jóformán egymaga itta meg a kövidinkát, mi csak belekóstoltunk, és a bor mámorában találta ki ezt a hülye történetet.

– Te valahányszor be-hehézel,³ meredek anekdotákkal jössz elő. Nekem az agyagbábu és a nyaklánc története sokkal őszintébbnek tűnik – jelentette ki Rengőföld az üres borosüveget rázva a pohara fölé.

106 – Én meg azt tartom – mondta Haskór – hogy e Montespan-féle borzalmak nélkül maga a Versailles-i palota sem volna olyan varázslatosan szép. Minden, ami szép, félelmetes borzalmakat takar! Nincs szebb mint egy erdős táj, vagy a korallzátonyok színes-tarka állatvilága, ugyanakkor ott az állatok, növények kegyetlen, létért való küzdelme tombol, egymást eszik, pusztítják, hogy újra s újra előjőjenek egy más létformában az örök körforgásban. Sem a Napkirály, sem Montespan nem tett mást, mint künn a szép természetben az állati bestiák. Különben a te híres nyelvszemölcs gyógyulásodról is azt tartom, hogy semmiféle isten, vagy istenek nem játszottak közre, hanem csupán ennek a Természetnek létért való harcában egy rád kedvező variáció alakult ki, minden bizonnyal a te pszichés „gerjesztésed” segítségével. Mesélhetek neked a lourdes-i csodákról, épp ilyen „csodák” történtek az eretneknek mondott janzenisták körében, pl. a Szt. Medárd Temetőben, az „istentelen” muzulmán szentek sírjai körül, a keleti vallások aszkétái körül, no meg a „boszorkánysággal” vádolt madame Montespan körül. Miért sajátítjátok ki, ti katolikusok – fordult Haskór a Varázsló felé és felém – az ilyen csodákat a ti Istenetek számára?

– Az ördög is tud csodát csinálni – vetette ellen a Varázsló.

– Csak jójóztok ti az Isten és az ördög között s magatok sem tudjátok, hogy melyik segített, és azzal blöfföltök, hogy Isten csak megengedi az ördögnek, hogy ártson nektek és csodákat tegyen. Nem volna-e ésszerűbb mindkettőt elvetni és arra törekedni, hogy valami tagadhatatlan Valóságot, realitást fedezzünk föl okozati összefüggésben?

– Az előbb azt hallottuk, hogy két Isten van – forgatta a szavakat kissé nehezen a Varázsló – most meg, hogy egy sincs. Nagy bolondkerék az ember!

A tiszlízés kezdett veszekedéssé fajulni. Ekkor Szellemszó indított mentőakciót.

– Menjünk csak vissza Aisa hasfájására. Valami pletykát hallottam a Főnökkel kapcsolatban holmi tábori hasmenésről...

– Erről nem szabad beszélni, a Főnök megtiltotta – vetettem ellen. Noha szívesen vettem volna más irányba terelni a beszélgetést, mert Haskórt egyesek már le is kommunisztázták. Az igaz, hogy párttag volt s később mint orvost ki is küldték Vietnámba.

A Varázsló, akit megilletett a főnöki cím, miután Baktay 1953-ban „visszavonult” és átadta a főnöki funkciót a Varázslónak, elérkezettnek találta az időt arra, hogy ilyen természetű hatáskörét érvényesítse. Kissé zavaros volt mindamellett a „jogi és alkotmányi” helyzet a törzsön belül, mert hiszen a Főnök, mint „tisztületbeli” főnök továbbra is gyakorolta régi

hatalmát s ugyanakkor a Varázslónak semmi „hatalma” nem volt.⁴ Most, hogy alaposan „be-hehézett”, a Varázsló lelkében tért nyert a rejtett rivalitás és hatalmi mámor.

– Mint a Törzs Főnöke és Varázslója ezzel a szóbeli enciklikával feloldom az indexet – nyilatkozott ünnepélyesen s hozzátette –, 107 dibisko gizuké...

– Ez micsoda – kérdeztük.

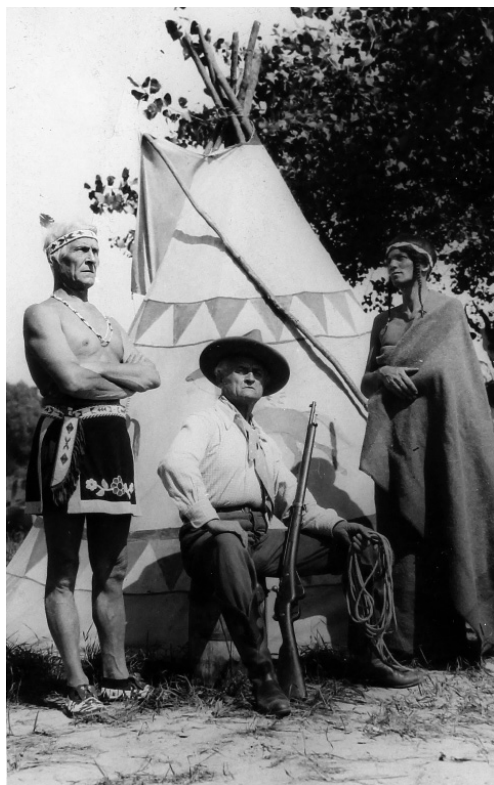
– Dakota nyelven jelenti, hogy a Főnök szólt – magyarázta a Varázsló s mi tudtuk, hogy ez nem más, mint tekintélyszerző szélhámosság.

¹ Jékely Zoltán fordítása

² A verőcei szatócsbolt tulajdonosa.

³ A „hehézés” a törzsi nyelvben italozást jelentett.

⁴ Itt az emlékező téved. Baktay 1955-ben vonult végleg vissza és ez után már nem szólt bele a Törzs életébe.

A Főnök (Baktay Ervin), Easygoing Joe (Haranglábi Nemes József) és Úszó Fatörzs (Beretz Jenő) a Kőgeszteri-szigeten. Ismeretlen felvétele, 1951. Magántulajdon

Folyóiratunk a
NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAM és az EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA
anyagi támogatásával jelenik meg.
Terjeszti a Budapesti, a Nemzeti és a Vidéki HIRKER RT. és alternatív terjesztők

Szerkesztők

JÁSZ ATTILA – Csendes Toll (főszerkesztő)
PAPP MÁTÉ (költészet rovat: mahbija@gmail.com, zene online rovat)
REICHERT GÁBOR (főszerkesztő-helyettes, kritika rovat: reichertgabor87@gmail.com)
SZÉNÁSI ZOLTÁN (próza rovat: szenazol@gmail.com)

Lapterv és műszaki szerkesztés

SELLYEI TAMÁS OTTÓ

Munkatársak

HEGEDŰS GYÖNGYI, KAKUK TAMÁS, MURÁNYI SÁNDOR OLIVÉR,
SOPOTNIK ZOLTÁN, SZILÁGYI MIHÁLY

Online

FEHÉR ENIKŐ, HEROLD RENÁTA, KERTAI CSENGER, MAKÁRY SEBESTYÉN, SZŰCS BALÁZS PÉTER

Tiszteletbeli munkatársak

BARI KÁROLY, BUJI FERENC, CSEKE ÁKOS, DUKAY BARNABÁS, GERLÓCZY GÁBOR,
KRULIK ZOLTÁN, MONOSTORI IMRE, MUZSNAY ÁKOS, TOLNAI OTTÓ, URI ASAF

ÚJ FORRÁS

IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALMI FOLYÓIRAT
ALAPÍTÓ A KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
JÓZSEF ATTILA MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁRA

Megjelenik évente tízszer

Alapítva ezerkilencszázhatvankilencben

Alapító főszerkesztő: PAYER ISTVÁN

Szerkesztőség: 2836 Baj-Szőlőhegy 2722/4

E-mail: jasz.attila@ujforras.hu. Interneten olvasható: www.ujforras.hu

Előfizethető az Új Forrás szerkesztőségi címén. Előfizetési díj egy évre 5000 Ft.

ISSN 0133-5332

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár. A kiadásért felel: Új Forrás Kiadó Nonprofit Kft.

Készült a Sollers Kft. nyomdájában Tatán.